

2009-01-08

UDDEVALLA KOMMUN
SOCIALTJÄNSTEN**HANDLÄGGARE**
Avdelningschef Lena MossbergSocialdepartementet
103 33 Stockholm**TELEFON** 0522-69 70 51
lena.mossberg@uddevalla.se

Remissyttrande

Dnr S2008/7126/ST

Betänkandet SOU 2008:77, Möjlighet att leva som andra – Ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning.
(dnr S2008/7126/ST)

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Uddevalla kommun ställer sig delvis positiv till LSS-kommitténs förslag till ny LSS lagstiftning och vill därför vill kommentera vissa delar.

Av LSS-kommitténs betänkande framgår att LSS- lagstiftningen skall finnas kvar. Rättskonstruktionen i LSS innebär att den enskildes behov och rättigheter skall styra resurstilldelningen. I kommunen ställs LSS-verksamheten ändå i relation till dess ekonomiska balanskrav. Enligt vår mening måste staten ta ansvar för finansieringen av LSS så att den enskilde får sina rättigheter tillgodosedda. Däremot anser vi att utförandet skall ske inom kommunen och/eller av privata utförare.

Förvaltningen anser dock att det bästa vore att alla medborgare kunde få sitt behov av stöd och service enligt SoL. Detta för att förhindra en diskussion om vilka funktionsnedsatta som skall ha rätt enligt den eller den lagstiftningen. Vi anser också att alla måste ta ansvar för att förverkliga de handikappolitiska målen. Alla människor skall få stöd och service efter behov, inte efter diagnos eller snäva riktlinjer som inte gagnar den personliga utvecklingen. Alla människor behöver finnas i ett sammanhang, inte nödvändigtvis men oftast i sin hemkommun. Om detta skall bli möjligt behöver kommunen tilldelas riktade resurser för att kunna leva upp till lagstiftarens mening.

Kommitténs förslag att splittra huvudmannaskap, ställer vi oss undrande till. Det finns en uttalad ambition att minska kostnaderna för personlig assistans, vilket kommer att innebära en ökad kostnad för kommunerna. Att splittra huvudmannaskapet kommer leda till ökad byråkrati och gränsdragningsproblematik.

Att behovet av evidensbaserad kompetens och utveckling inom området funktionshinder uppmärksammas är avgörande för kvalitén i både bedömning och verkställighet.

2009-01-08

Socialförvaltningens synpunkter

4. Rätten till stöd och service

Behövs LSS som en rättighetslag?

LSS-kommittén föreslår att LSS skall finnas kvar som en rättighetslag. Förvaltningen anser att en samlad översyn av SoL och LSS behöver göras, där SoL skall vara till för alla, även personer med omfattande funktionsnedsättningar. Andra måste ta sitt ansvar så att inte LSS-verksamheter blir en förvaringsplats vilket upplevs idag.

LSS- en lag om sociala tjänster

Förvaltningen anser att det är viktigt, det som kommittén föreslår, att det görs en utredning om särskild reglering av skyddsåtgärder i verksamheter inom LSS (och SoL).

Personkrets

I personkrets 1 ändras ”autism och autismliknande tillstånd” till ”autismspektrumtillstånd”. Ett förtydligande av vilka diagnoser, tillstånd, som avses tillhöra personkrets 1 krävs för att inte osäkerhet skall präglade de första årens tillämpning av personkretstillhörighet inom LSS.

Begränsning med LSS vid 65 år skulle inte behövas om alla hade SoL men när det är som nu är det en bra gränsdragning.

Ett barnperspektiv i LSS

Barnperspektivet, där barns rätt att få information och komma till tals beträffande åtgärder som rör dem, anser förvaltningen vara positivt. Det bör tydligt klargöras att utifrån ett sådant perspektiv så kan det i många fall vara oförenligt med barnets bästa att föräldrar anställs som personliga assistenter åt sina egna barn. Det finns stora risker att föräldrar med sådana dubbla roller kan ha en negativ påverkan på barnets/ungdomens självständighetsutveckling och hindra en naturlig frigörelse. Föräldrar kan även på grund av ekonomiska aspekter få svårt att bli avlastade i sin föräldraroll.

Bestämmelsen om barns rätt att få relevant information bör utvidgas till att omfatta även vuxna då det inte är någon självklarhet gällande personer med intellektuella funktionsnedsättningar.

2009-01-08

Familjehem är en insats som kan ifrågasättas varför den finns inom LSS. Den kompetens som erfordras gällande funktionsnedsättningen löses genom samverkan.

Förvaltningen anser att registerkontroll bör omfatta all personal, även vårdnadshavare som arbetar inom LSS-verksamheten. Fler inom LSS verksamheten kan ha behov av ett sådant skydd och fler funktionshindrade kan ha en lika utsatt situation som barn.

5. Huvudmannaskap för stöd och service

Förvaltningens inställning är att kommunen har och fortsättningsvis skall ha ansvar för alla medborgare och också aktivt motverka utanförskap. Staten behöver däremot ta sitt ansvar och införa riktade pengar till insatser enligt LSS.

6. Reglering och ansvar

Enligt betänkandet skall kommunerna ansvara för personligt utformat stöd, beviljat enligt SoL, under Försäkringskassans handläggningstid kring utredning om assistansersättning. Förvaltningen anser då att staten måste ställa krav på sin egen myndighet att ha rimliga handläggningstider. Den enda insats som dessutom kommunen skulle kunna få ersatt är den nämnda. Den enskilde tillsammans med kommunen måste kunna avgöra vilka insatser som skall komma ifråga under utredningstiden.

Behov

Möjligheten till dubbelassistans skall enligt betänkandet beviljas först efter att möjligheterna att tillgodose behoven genom hjälpmedel och bostadsanpassningar har prövats. Behov av dubbelassistans kan dock föreligga av skäl som inte har med hjälpmedel och bostadsanpassningar att göra. Till exempel kan vistelse utanför hemmet vara omöjlig att genomföra. I dessa fall bör Försäkringskassan ha det fulla ansvaret att ersätta denna kostnad.

Kommitténs förslag om krav på grundläggande behov och andra behov kommer att innebära att kommunens kostnader kommer att öka kraftigt vad gäller personer med omfattande omvårdnadsbehov. Uppskattningsvis finns det i dagsläget 2-4 personer med stora omvårdnadsbehov som inte kommer att få fortsatt personlig assistans, tex en person med över 300 tim/v. Dessa personer kommer att få en sämre service och sänkt livskvalité och det måste klart framgå att detta är en konsekvens av lagförslaget. I många fall blir alternativet en plats på särskilt boende eller personlig service och hemtjänst i kombination.

2009-01-08

Ersättning

Förvaltningen ställer sig frågande till kommitténs förslag att knyta uppräknigen av övriga kostnader till nettoprisindex (NPI) istället för till löneutvecklingen, eftersom en stor del av dessa kostnader i normalfallet är personalkostnader. Schablonersättningen är redan idag för låg, vad kommer man att göra åt det?

7. Övergripande frågor om kvalitet och kostnader

Förvaltningen ser positivt på att kommittén föreslår att socialstyrelsen skall arbeta fram metoder för kvalitet och behovsbedömning. Ett idag eftersatt område som försvårar både vid behovsbedömningsprocessen och i verkställigheten.

Insatser med beslut om boende

En uppdelning av insatser boende för vuxna anser förvaltningen vara bra förutom särskild anpassad bostad. Varför ha kvar insatsen särskild anpassad bostad när en anpassad bostad tillgodoses genom bostadsanpassningsbidrag? Om insatsen skall finnas kvar måste det klart framgå vad insatsen innebär.

Stöd och service i ordinärt boende

Personlig service med boendestöd skall införas som ny insats. Förvaltningen anser att behövs ett förtydligande av hur denna insats skall genomföras. Är det till exempel tänkt att de som har behov av ledsagning skall få detta behov tillgodosett inom ramen för den nya insatsen, kan man få insatsen när man bor i föräldrahemmet mm? När Försäkringskassan blir mer restriktiv i sin bedömning gällande personlig assistans, ställer höjda krav kommer detta att innebära ett behov av komplettering med personlig service med boendestöd. Många kommer överhuvudtaget inte att komma ifråga för personlig assistans och kommer därmed sannolikt att söka insatsen personlig service med boendestöd. Detta innebär kostnadsökningar för kommunen.

Sysselsättning

Förvaltningen ser positivt på att personer med psykiska funktionsnedsättningar skall, enligt kommitténs förslag, ha rätt till sysselsättning, även om det redan finns som insats enligt SoL. Ett problem är dock den konserverande miljö som idag präglar den dagliga verksamheten. Ytterst få personer går över till annan sysselsättning, lönearbete. Staten måste ta ett mer aktivt ansvar när det gäller insatser från Arbetsförmedling och Försäkringskassa för att stärka samverkan med kommunen och kopplingen till arbetsmarknaden.

2009-01-08

Gällande föreslagen aktivitetsplan ställer sig förvaltningen frågande till vad som skiljer denna från en genomförandeplan eller om det är samma plan.

Personligt stöd och individuell planering

Kontaktperson är en insats som bygger på en medmänniskas intresse och personliga engagemang. Det finns fall där det kan vara ytterst komplicerat att verkställa ett fattat beslut. Det kan starkt ifrågasättas att kontaktperson är en rättighet vilket kan innebära sanktionsavgift för en kommun som inte lyckats rekrytera en "ideell medmänniska".

8. Genomförande och konsekvenser

Både på kort och lång sikt kommer det administrativa arbetet att öka i och med förslaget till ny LSS- lagstiftning. Administration utförs av personal och kostnaden för personalinsatser kring detta område kommer att öka.

Vid införandet av LSS- lagstiftningen 1994 gjordes en rejäl missbedömning av kostnadsutvecklingen. För att detta inte skall upprepas är det viktigt att kontinuerlig avstämning görs så att inte en kostnadsövervältring sker.

Övriga synpunkter

Många av kommentarerna kring den nya LSS- lagstiftningen berör kostnader och när man börjar räkna så inser man att det kommer att innebära stora ekonomiska konsekvenser för kommunen. Det är olyckligt eftersom vi har mycket att arbeta med för att förbättra och förnya funktionshinderområdet. När vi i Uddevalla kommun beräknade ungefärliga kostnader enbart på personer på daglig verksamhet samt på korttidsverksamhet och som idag har personlig assistans och som enligt kommitténs förslag mister rätten till den insatsen, innebär det för Uddevalla kommun ca 15 heltidstjänster = 9 milj kr. Även personer som förmodas söka personlig service eller särskilt boende istället för personlig assistans kommer det att få kostnadskonsekvenser för kommunen. Personer som önskar daglig verksamhet och tillhör personkrets 3 kommer också att påverka kostnader, detta samtidigt som den öppna tvångsvårdslagstiftningen kommer att förtydliga kommunens ansvar.

Det är också oerhört svårt att i relation till den enskilde dra ner på stöd och service som personen redan är beviljad. Det är av största vikt att man bestämmer vilken nivå som är möjlig för den enskilde att erhålla och inte överlåter det till enskilda handläggare eller verkställare i kommunerna.

Kompetens, utveckling och forskning är eftersatt inom LSS verksamhetsområde. Det kommer att vara en avgörande faktor för hur LSS- lagstiftningen kommer att kunna

UDDEVALLA KOMMUN
SOCIALTJÄNSTEN

2009-01-08

tillgodose enskilda personers behov av stöd och service. Det är synd att se hur var och en handläggare, enhetschef eller baspersonal själva måste tolka in lagens mening. Det behövs mer riktlinjer, kompetens- och utbildningscentrum, riktade utbildningsinsatser, evidensbaserad forskning och krav på högre utbildning bland baspersonal samt krav på tillgång till vissa specialistkompetenser inom kommunen. Insatser där statliga medel efterfrågas. Medel som skulle kunna avsättas på motsvarande sätt som skett för kvalitetshöjande insatser inom äldreområdet.